

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/121

KARAR NO : 1988/ 1

ÖZET : 2247 Sayılı kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığının koşulları gerçekleşmediğinden bu konudaki başvurunun reddi gerektiği hk.

TCK. 230. mad.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : İsmail Dadaloğlu, Abdülmecit Yalçın

O L A Y : PKK örgütü mensubu olan Hidayet Bozyiğitin pişmanlık

yasasından faydalanmak üzere 29-8-1985 günü teslim olarak cezaevine girdiği, bu şahsın aile mensuplarının, örgütçe ifşaat nedeniyle intikam alınacağını emniyete ihbar etmeleri üzerine, Bingöl Emniyet Müdürlüğü'nce, Genç İlçesi Emniyet Amirliğine talimat verildiği ve ayrıca sanık komser muavini Abdülmecit Yalçın emrinde yedi kişilik özel timin koruma ve tedbir ve eylemde bulunacak teröristlerin yakalanması için Genç İlçesine gönderildikleri ve 18-7-1986 gecesi zamanında pusuya yatılmadığı için teröristlerce Hidayet Bozyiğitin annesi ile kardeşi oğlunun, olay yerinde öldürüldükleri ve 4 kişinin de yaralandığı ve kendilerine koruma talimatı verilen emniyet amiri sanık İsmail Dadaloğlu ile özel hareket grup amiri Abdülmecit Yalçının olaydan sonra, olay mahaline geldikleri ve böylece görevlerini ihmal ettikleri ileri sürülmüştür.

Bu nedenle Bingöl İl İdare Kurulunca yaptırılan soruşturma üzerine 3-9-1986 gününde, 1986/32 sayılı ile; her iki sanığın müsnet suçtan lüzumu muhakemelerine ve TCK'nun 230. maddesine göre Bingöl Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanmalarına karar verilmiştir.

Bu karara karşı sanıkların itiraz etmesi üzerine Danıştay 2. Dairesince 12-11-1986 gününde, 1986/2744-3136 sayılı ile; "2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri hakkındaki kanunun 9. maddelerinin (e) bendinde, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri anayasada belirtilen cumhuriyet aleyhine işledikleri ve doğrudan doğruya devletin iç ve dış güvenliğini ilgilendirdikleri takdirde, TCK'nun belirtilen maddelerinde yazılı suçları işleyenler ile bunların suçlarına iştirak edenlerin sıfat ve memuriyetleri ne olursa olsun Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanacakları, aynı kanunun 10. maddesinin 7. bendinde de bu kanun kapsamına giren suçlar hakkında, suç görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet Savcılıklarınca doğrudan doğruya takibat yapılacağı belirtilmiştir.

Sanıkların üstlerine atılan suç, niteliği itibarıyla TCK'nun 234. maddesine ilişkin ve 2845 sayılı kanunun 9/e. maddesi kapsamında bulunduğundan

.../...

aynı kanunun 10/7.maddesine göre haklarında C.Savcılığı'nca doğrudan doğruya takibatta bulunulması gerekmektedir" denilerek, (yöntem ve yasaya aykırı bulunan il yönetim kurulu kararının bozulmasına,Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanuna göre karar verilmesine yer olmadığına ve sanıklar hakkında doğrudan doğruya takibat yapılmak üzere dosyanın Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesine gönderilmesi için,yerine çevrilmesine) karar verilmiştir.

Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi C.Savcılığı, 21-1-1987 gününde, 1987/8-5 sayı ile; sanıkların TCK'nun 234. ve 2845 sayılı kanunun 39.maddeleri gereğince tecziyeleri istemiyle,haklarında kamu davası açmıştır.

Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi, 25-3-1987 gününde,1987/10-20 sayı ile; (oluşa göre olayda sanıkların TCK'nun 234.maddesinde belirtilen şekilde,kendilerine kanuna göre verilmiş olan bir emri,nizama karşı gelerek yapmak istememeleri ve geciktirmiş olmadıkları ve gerekli tedbirleri alarak birkaç gün devam ettikleri ve Hidayet Bozyiğitin akrabalarının korundukları ve ancak olay tarihi olan günde Emniyet Tedbirlerini almakta savsaklama gösterdiklerinden dolayı olayın meydana geldiği ve bu itibarla olayda,TCK'nun 234.maddesinde belirtilen suç unsurları değil,TCK'nun 230.maddesinde belirtilen görevi savsaklama suçu unsurları bulunduğundan görevsizliğe ve dosyanın Genç Asliye Ceza Mahkemesi'ne sevki gerektiğine,ancak Danıştay 2.Dairesiyle kendi mahkemesi arasında meydana gelen olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi bakımından dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine) karar vermiştir.

Dava dosyası Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi,Savcılığı'nın 1-5-1987 gün,1987/8 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiş ve Uyuşmazlık Mahkemesi 11-5-1987 gününde,1987/51-54 sayı ile; (İdari Yargı düzeni içinde yer alan Danıştay 2.Dairesince davanın Adli Yargı yeri olan Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görülmesi gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmiş ise de, Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce uyuşmazlığın Adli Yargı mercilerinin dışında İdari Yargı mercilerince çözülmesi gerektiğine dair görevsizlik kararı verilmeyip davaya adli yargı düzeni içinde yer alan Genç Asliye Ceza Mahkemesi'nce bakılması gerektiği belirtilip görevsizlik kararı verildiğine ve bu duruma göre de, sözü edilen idari ve adli yargı mercilerinden verilen kararlar nedeniyle 2247 sayılı kanunun 14.maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden,başvurunun aynı kanunun 1., ve 27. maddeleri uyarınca reddine ve dava dosyasının yasal işlemler yerine getirilmek üzere Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne geri çevrilmesine) karar vermiştir.

Bu karar üzerine,Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığı dosyayı gereği için Genç Asliye Ceza Mahkemesi'ne göndermiş ve Genç Asliye Ceza Mahkemesi 23-11-1987 gününde,1987/35-38 sayı ile; yapılan yargılamada sa-

.../...

mu

nıklara atılı eylemlerin TCK'nun 230.maddesinde belirtilen görevi savsaklama suçunu oluşturduğunun anlaşıldığı ve bu suçun idari görev sırasında ve görevden dolayı işlenmiş olması nedeniyle,yargılanmanın yapılması,memurin muhakematı hakkındaki yasaya tabi olduğu ve sanıklar hakkında usulüne uygun açılmış dava bulunmadığı,gerekçesiyle CMUK'nun 253/4.maddesi gereğince usulî işlemlerin durdurulmasına ve dosyanın Bingöl İl İdare kuruluna gönderilmesine ve ancak bu durumda bir görev uyuşmazlığı olduğundan çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Dosya,Genç C.Savcılığı'nın 16-12-1987 gün,3218 muh,sayıllı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda,Mebrurê Gözdemir,Uğur Tönük,Uzel Kızılkılıç,Yavuz T.Özgen,Ersin Eserol ve Nursafa Pandarın katılmaları ile yaptığı 1-2-1988 günlü toplantıda,geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavıoğlu ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mehmet Bulut'un Uyuşmazlık Mahkemesinin görev alanına giren bir görev uyuşmazlığı oluşmadığından başvurunun reddi gerektiği,yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Yukarıda belirtildiği üzere,Emniyet mensubu olan sanıklar,kendilerine verilen koruma görevini ihmal etmeleri yüzünden teröristlerce iki kişinin öldürülmesine ve 4 kişinin de yaralanmasına sebebiyet vermekle suçlandırılmaktadırlar.

Olay bölümünde etraflıca açıklandığı üzere,sanıkların TCK'nun 230. madde ile yargılanmalarına karar verilmiş,Danıştay 2.Dairesi; eylemin TCK'nun 234.maddesi kapsamına girdiğine bu gibi suçlar hakkında 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca C.Savcılığı'nca doğrudan takibat yapılması gerektiğini ileri sürerek,il yönetim kurulu kararının bozulmasına ve Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanuna göre karar verilmesine yer olmadığına ve evrakın doğrudan takibat yapılmak üzere Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi bu karar nedeniyle C.Savcılığı sanıkların TCK'nun 234.maddesi ile tecziyeleri istemiyle kamu davası açmışsada, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin,eylemin TCK'nun 234.maddesi kapsamında olmadığına ve TCK'nun 230.maddesinin uygulanabileceğine ve dosyanın Genç Asliye Ceza Mahkemesi'ne sevki gerekmişse de,Danıştay 2.Dairesi ile olumsuz görev uyuşmazlığı olduğundan dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi;Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce davaya Adli Yargı düzeni içinde yer alan Genç Asliye Ceza Mahkemesi'nde bakılması gerektiği bildirildiğine göre,2247 sayılı kanunun 14. maddesindeki olumsuz görev uyuşmazlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden başvurunun reddine karar vermiş ve dosyanın gönderildiği Genç Asliye

Mahkemesi de, sanıkların eylemlerinin TCK'nun 230.maddesinde belirtilen görevi savaçklama suçunu oluşturabileceğini belirterek CMUK'nun 253/4.maddesi gereğince usuli işlemlerin durdurulmasına ve dosyanın Bingöl İl İdare Kuruluna gönderilmesine, ancak görev uyuşmazlığı olduğundan dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne yollanmasına karar vermiş bulunmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş ve işleyişi hakkındaki 2247 sayılı kanunun 27.maddesine göre, doğduğu ileri sürülerek çözümlü istenen Uyuşmazlığın önce şekil bakımından yöntemine uygun olup olmadığının incelenmesi gereklidir.

Adı geçen kanunun 1. ve 14.maddelerine göre, olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunu ileri sürülebilmesi için, adli, idari ve askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmektedir.

Genç Asliye Ceza Mahkemesi'nin, sanıklara atılı suçun, görev sırasında işlendiği ve TCK'nun 230.maddesi kapsamına girdiği ve Memurin Muhakematı hakkındaki kanuna göre işlem yapılması gerektiği görüşüyle CMUK'nun 253/4.maddesi gereğince muhakemenin durmasına karar verdiği anlaşılmaktadır.

Bu karar, 2247 sayılı kanunun 14.maddesinde belirlenen, görevsizlik kararı niteliğinde değildir. İster TCK'nun 230., isterse 234.maddesi kapsamına girsin bir sanık hakkında açılacak ceza davasında son soruşturma yapmakla görevli tek yargı mercii adli yargı düzeni içersinde bulunan ceza mahkemesidir.

Mahkeme, kovuşturmanın ve dolayısıyla yargılamanın bağlı tutulduğu şartın gerçekleşmediğini görerek, bunun gerçekleşmesini istemekte ve bunu beklemektedir.

Bir kararın, kesinleşmiş görevsizlik kararı olduğunun kabulü halinde o karar usulünce, Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından kaldırılmadıkça davaya, kararı veren yargı yerinde yeniden bakılması mümkün değildir. Oysa, yargılanması söz konusu olan memurlar hakkında beklenen karar, yani lüzumu muhakeme kararı geldiğinde başkaca bir işleme lüzum kalmadan, usulün 253.maddesi gereğince durdurulan yargılamaya adliye mahkemesinde devam edilecektir. Bu nedenle Asliye Ceza Mahkemesi'nin verdiği muhakemenin durmasına ilişkin kararın bir görevsizlik kararı olmadığı açıktır.

Diğer yandan, polis memuru olan sanıkların Memurin Muhakematı hakkındaki kanuna tabi olup olmadıklarına karar verme yetkisi, sonuç olarak Danıştay 2.Dairesine ait bulunmaktadır. Olayımızda Danıştay 2.Dairesi, bir görevsizlik kararı vermemiş, olayın niteliğini dikkate alarak, sanıklar hakkında memurin muhakematı hakkındaki kanuna göre bir karar verilmesine mahal olmadığına, karar vermiştir. Bu karar Danıştay 2.Dairesi yönünden esas hakkında verilmiş bir karar niteliğinde görülebilir. Bununla beraber, Danıştayca "memurin muhake-

matı hakkındaki kanuna göre karar verilmesine yer almadığı" şeklinde verilen kararların hukuki açıdan değerlendirilmesini yapmak ve niteliğini belirlemek, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yetkisi dışında ise de, bu yolda verilen kararı, 2247 sayılı kanunun 14.maddesinde belirtilen biçimde bir görevsizlik kararı saymak mümkün değildir.

Bütün bu nedenlerle, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanına giren oluşmuş bir görev uyuşmazlığı bulunmadığından başvurunun reddine karar verilmelidir.

SONUÇ : Dosya içeriğine göre ortada Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanına giren oluşmuş bir görev uyuşmazlığı mevcut olmadığından başvurunun 2247 sayılı Kanununun 1. ve 27.maddelerine göre reddine Üyelerden Mebrure Gözdemir ve Üzel Kızılkılıç'ın karşı oyları ve oyçokluğuyla 1-2-1988 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan
Selahattin MERTİN

Üye
Mebrure GÜZDEMİR

Üye
Uğur T.ŞENLİK

Muhlis
Üye
Üzel Kızılkılıç

Üye
Yavuz T.ÖZGEN

Üye
Ersin ESEROL

Üye
Nursafa PANDAR

G/T.

gk

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/121

K A R S I O Y Y A Z I S I

2247 Sayılı kanunun olumsuz görev uyuşmazlığına ilişkin 14. maddesi hükmüne göre,

Olumsuz görev uyuşmazlığına bulunduğu ileri sürülebilmesi için Adli, İdare ve Askeri Yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekmektedir.

Hernekadar Genç Asliye Ceza Mahkemesi kararında açık olarak görevsizlik kararı verildiği belirtilmemiş ise de, sanıkların görevi icabı Memurin Muhakematı hakkındaki kanuna tabi olmaları gerektiğine işaret edilerek bu konu da bir karar alınmadan sanıklar hakkındaki davaya bakılmayacağı, iradesi ortaya koyularak; usuli muamelelerin durdurulması biçimindeki kararın; görevsizlik niteliğinde bulunduğunu kabul etmek gerekir.

Diğer yandan; Memur olan sanıklar haklarında Bingöl İl İdare Kurulu tarafından TCK'nun 230. maddesi ile Bingöl Asliye Ceza Mahkemesinde yargılanmalarına dair verilen kararı; itiraz üzerine inceleyen Danıştay 2. dairesinin kararında "eylemin TCK'nun 234. maddesine ilişkin ve 2845 sayılı kanunun 9/e maddesi kapsamında bulunduğu C. Savcılığı'nca doğrudan doğruya takibatta bulunulması gerektiğine değinilerek, İl İdare Kurulu kararının bozulmasına ve memurin muhakematı hakkındaki kanuna göre bir karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiş bulunması karşısında ve sanıklar hakkında sözü edilen kanuna göre lüzum ve men'i muhakeme kararı verilmesine nazaran, Doktrinde de kabul edildiği üzere bu kararında görevsizlik kararı niteliğini taşıdığı kuşkusuz bulunmaktadır.

İnceleme konusu kararlarda olduğu gibi eylemin niteliği ve koşulu açıkça belirlenen kararlarda münhasıran "görevsizlik" deyimine yer verilmemiş olması kararın görevsizlik niteliğine etkili sayılması mümkün görülmemiştir.

Bu duruma göre, Adli ve İdari Yargı yerlerinin sonuç itibari ile görevsizliğe müncer olan kararları nedeni ile 2247 sayılı kanunun 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı oluşturduğundan; esasın incelenmesi gerektiği düşüncesi ile çoğunluk görüşüne karşıyım.

Uye
Mebrure Gözdemir

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/121

K A R Ş I O R N Y A Z I S I

Muhtarem çoğunluk kararı ortada Uyuşmazlık Mahkemesinin görev alanına giren oluşmuş bir görev uyuşmazlığı bulunmadığı görüşünde tecesselli etmiştir.

Bu kabul ve gerekçesi muvacehesinde olayı üç aşamalı olarak değerlendirmek iktiza etmektedir.

1- İdari ve adli yargı mercileri arasında bir uyuşmazlık doğmuş mudur?

2- Bu uyuşmazlık görev uyuşmazlığı mıdır?

3- Görev uyuşmazlığı ise çözümlenmeye yetkili yasal merci neresi olmalıdır?

Danıştay 2.Dairesi davayı rüyetin Güvenlik Mahkemesinin görevi dahilinde olduğunu tebarüz ettirmiş, suçta vasıf vermiş, suçun bu vasfına göre sanıkların idari kazaya tabi olmadığını belirterek binnetice idari yargıyı görevden çekmiş ve sarahaten adli yargıyı görevli görmüştür.

Genç Asliye Ceza Mahkemesi, suçu TCK'nun 230.maddesi anasırı içerisinde tavsif etmiş, filhakika bu vasıf kabulü, özellikle konunun adli kazada üst tetkik ve ihtisas mercii olan Yargıtay 4.Ceza Dairesinin içtihatlarında tevafuk ettiği cihetle haizi isabet görülmüş, zabitanın salt asayiş görevine taalluk eden vazifeyi ihmal suçlarında, evveleminde idari kazaya tabi olacağı tereddütsüz benimsenmiş, her ne surette olursa olsun bu mahkeme adli yargı olarak, yargılama işlevinden el çekmiştir. Bingöl İl İdare Kurulunun, Danıştay 2.Dairesinin bozma kararına rağmen ve bu karar usulen ve hukuken ortadan kalkmadıkça, yeniden lüzumu muhakeme kararı alması varidi ihtimal dahi değildir. Diğer yandan idari kazadan sadır olmuş bir lüzumu muhakeme kararı olmadan, Genç Asliye Ceza Mahkemesinin davayı görmesinide imkan kalmamış, zira muhakeme şartı gerçekleşmemiştir. Bu itibarla doktrininde ifade edildiği üzere idare ve adli kaza arasında görev yönünden yetki uyuşmazlığı doğmuştur.

2247 Sayılı Kanununun 14.maddesine göre adli ve askeri yargı mercilerinin en az ikisinin davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesinleşmiş olması gerekeceği tabiidir. Bu madde, Mahkemelerin kendilerini görevsiz görmeleri halini irae etmekte ve özellikle (bu yolda verdikleri kararlar) deyimiyle, müttehaz kararın sureti

.../...

mutlakada görevsizlik kararı matlabyada ifadesine ihtiyaç bulunmadığını derpiş etmektedir. Bu yolda ısdar edilecek karar ~~isken,~~ ister usule ait muamelatın durması, ister duruşmanın tatili, ister davanın reddi, ister karar verilmesine yer olmadığı, ister vazifesizlik kararı mahiyetinde olsun, aslolan ve maksud olan artık o yargı merciinde davaya devam edebilme imkanını selbeder nitelikte ise, bu kararı, halli zaruri görev yönünden bir yetki ihtilafı olarak mütalaa etmek zarureti tahassül eder, Uyuşmazlık Mahkemesinin sebebi ihdası ve yazılı kanunun maksadının bu çerçevede değerlendirilmemesi ve salt sözcüklerin dar yorumuyla iktifa edilmesi halinde, birçok ihtilaf yine çözümsüz kalacak, dava dosyaları olayımızda olduğu gibi bulamayacağı mercii aramaktan zamanışımına yenik düşecektir.

Anayasamızın 158. maddesi bu tür uyuşmazlığı kesin olarak çözümlenmekle yüksek Uyuşmazlık Mahkemesini görevli kılmıştır.

Kanaatımızca adli yargıda muhakemenin devami için evveleminde lüzumu muhakeme kararına ihtiyaç vardır, bu nedenle Danıştay 2. Dairesinin kararı kaldırılarak uyuşmazlığın çözümlenmesi usuli ve hukuki bir zaruret tir.

Maruz düşüncemize göre, muhterem çoğunluğun uyuşmazlığa bir çare ve çözüm getirmeyen görüşüne iştirakimiz mümkün olmamıştır.

Üye
Uzel Hızalkılıç

G/T.